



ZP-KNPS.431.7.7.2022.NS

Pani
Lucyna Ciszewska
Kierownik Ośrodka Pomocy
Społecznej w Wąsoszu

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 3, 4 i 6 października 2022 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 135 ze zm.), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1205), art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297) oraz art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329) zespół kontrolerów: Natalia Szczecińska - starszy specjalista, przewodniczący zespołu, Ewa Lasota – starszy specjalista, kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wąsoszu z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do zasiłków dla opiekunów oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, a także warunków nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasad i trybu postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie

albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 1 listopada 2021 r. do dnia 3 października 2022 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów od dnia 15 maja 2014 r. do dnia 3 października 2022 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmowała okres od dnia 1 października 2021 r. do dnia 3 października 2022 r. natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 3 października 2022 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 28 czerwca 2022 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2022 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu w dniu 9.11.2022 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

Jednostką kieruje Pani Lucyna Ciszewska zatrudniona na stanowisku Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu od dnia 7 maja 1990 r.

Pani Lucyna Ciszewska ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Burmistrz Wąsosza upoważnił:

1. Panią Lucynę Ciszewską – Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu na podstawie:
 - ✓ Zarządzenia nr 246/04 z dnia 30 czerwca 2004 r. do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w zakresie świadczeń rodzinnych.
 - ✓ Zarządzenia nr 492/10 z dnia 11 czerwca 2010 r. do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.
 - ✓ Zarządzenia nr 483/14 z dnia 20 maja 2014 r. do prowadzenia postępowania w sprawach o zasiłki dla opiekunów, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.
 - ✓ Zarządzenia nr 381/2017 z dnia 12 stycznia 2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wsparcia kobiet w ciąży i rodzin, w tym do wydawania decyzji

administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

2. ██████████ – Inspektora na podstawie:

- ✓ Zarządzenia nr 484/14 z dnia 20 maja 2014 r. do prowadzenia postępowań w sprawach o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego dla opiekuna, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.
- ✓ Zarządzenia nr 232/2016 z dnia 8 marca 2016 r. do:
 - prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych, w tym do wydawania decyzji administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
 - prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu funduszu alimentacyjnego, w tym do wydawania decyzji administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (...).

Upoważnienie obowiązuje w czasie nieobecności Pani Lucyny Ciszewskiej, Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu.

3. ██████████ – Referenta na podstawie:

- ✓ Zarządzenia nr 450/2017 z dnia 19 kwietnia 2017 r. do:
 - prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych, na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, (...)
 - prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu funduszu alimentacyjnego, na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
 - przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych oraz odbierania oświadczeń majątkowych w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego, na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
 - przekazywania informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych do biura informacji gospodarczej na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie poddanym kontroli pracownik Ośrodka – ██████████ prowadząca postępowania administracyjne w sprawach z zakresu zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” nie posiadała wymaganego na

podstawie art. 10 ust. 13 ustawy w związku z art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych pisemnego upoważnienia do prowadzenia ww. postępowań administracyjnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pomyłkowo nie zostało wydane upoważnienie dla pracownika do prowadzenia postępowań z ustawy <Za życiem>. W trakcie kontroli takie upoważnienie zostało wydane”.

(dowód: akta kontroli, str. 57)

Podczas kontroli w dniu 4 października 2022 r. kontrolującym przedstawiono Zarządzenie nr 748/22 z dnia 3 października 2022 r. dla [REDAKTOWANO] do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wsparcia kobiet w ciąży i rodzin, w tym do wydawania decyzji administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

(dowód: akta kontroli str. 59)

Ponadto w okresie poddanym kontroli pracownik Ośrodka – [REDAKTOWANO] prowadząca postępowania administracyjne w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych oraz w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, posiadała wymagane na podstawie art. 20 pkt 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów pisemne upoważnienie do prowadzenia ww. postępowań administracyjnych wyłącznie w czasie nieobecności Kierownika Ośrodka mimo regularnego prowadzenia ww. postępowań.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W zarządzeniu nr 232/2016 Burmistrza Wąsosza z dnia 8 marca 2016 dotyczącym upoważnienia [REDAKTOWANO] do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych z ustawy o świadczeniach rodzinnych, funduszu alimentacyjnym (...) omyłkowo zawarto zapis, że upoważnienie obowiązuje w czasie nieobecności Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu”.

(dowód: akta kontroli, str. 61)

Podczas czynności kontrolnych w dniu 27 października 2022 r. kontrolującym dostarczono Zarządzenie nr 753/22 z dnia 18 października 2022 r. dla [REDAKTOWANO] do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych, w tym do wydawania decyzji administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu funduszu alimentacyjnego, w tym do wydawania decyzji administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli str. 63)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Pani Lucyna Ciszewska – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu - zatrudniona od dnia 15.05.1990 r. do nadal.
2. [REDAKTOWANO] – Inspektor – zatrudniona od dnia 1.12.2004 r. do nadal.
3. [REDAKTOWANO] – Referent – zatrudniona od dnia 1.04.2017 r. do nadal.

(dowód: akta kontroli, str. 55)

Wojewoda Dolnośląski ocenia **pozytywnie z nieprawidłowościami** działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych oraz przekazywania wniosków o świadczenia rodzinne celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.
2. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych

- oraz zakresu informacji, jaki mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2017 r., poz. 1466).
3. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
 4. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1205) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
 5. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467).
 6. Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297).
 7. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329).
 8. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234).
 9. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 z zm.) – zwanej dalej k.p.a.
 10. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1138).

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i wyjaśnień udzielali:

1. Pani Lucyna Ciszewska - Kierownik Ośrodka.

Informacje ogólne:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsoszu został powołany na mocy Uchwały Nr XI/47/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy Wąsosz z dnia 25 kwietnia 1990 roku.

W okresie objętym kontrolą OPS w Wąsoszu działał w oparciu o Statut przyjęty Uchwałą Nr X/57/99 Rady Miejskiej Wąsosza z dnia 29 lipca 1999 r. z późn. zmianami oraz Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 6/2020 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu z dnia 16 grudnia 2020 r.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsoszu informuje osoby ubiegające się o świadczenia o terminach składania wniosków poprzez umieszczenie informacji na stronie internetowej Ośrodka, tj. <http://opswasosz.smarthost.pl>, na tablicy informacyjnej znajdującej się w budynku OPS oraz zamieszcza informację w wydawanych decyzjach administracyjnych”.

(dowód: akta kontroli, str. 56)

Świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane są zgodnie z deklaracją wnioskodawcy na konto bankowe, gotówką w kasie banku oraz przekazem pocztowym.

Godziny pracy Ośrodka:

- poniedziałek 8⁰⁰ – 16⁰⁰
- wtorek - piątek 7⁰⁰ – 15⁰⁰

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 13.

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

Na okres zasiłkowy 2021/2022 do dnia 3.10.2022 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu wpłynęły 522 wnioski o przyznanie świadczeń rodzinnych.

Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 9 wniosków. Do innych organów przekazano

4 wnioski. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 6 wniosków.

W okresie zasiłkowym 2021/2022 w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wąsoszu wypłacono 3 606 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 986,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 2 376,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 244,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0.

Ośrodek wypłacił 2 171 dodatków, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 20,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 35,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 88,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 120,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy – 0,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 117,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 334,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 432,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 13,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 560,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 675.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 3 733 zasiłków pielęgnacyjnych, 351 świadczeń pielęgnacyjnych, 69 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 35 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 270 świadczeń rodzicielskich.

Ośrodek w okresie od 1.11.2021 r. do 3.10.2022 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 2 560 216,97 zł.

W okresie zasiłkowym 2021/2022 świadczenia rodzinne pobierało 461 rodzin. Do zasiłku rodzinnego uprawnionych było 165 rodzin, w tym:

- na 1 dziecko – 48 rodzin,

- na 2 dzieci – 70 rodzin,
- na 3 dzieci – 34 rodziny,
- na 4 i więcej dzieci – 13 rodzin.

W okresie od dnia od 1.11.2021 r. do 3.10.2022 r., Ośrodek wydał 656 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 14 decyzji odmownych. Od treści wydanych decyzji 4 wnioskodawców złożyło odwołanie do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

- 1.M.Ch.** – OPS.430.BE.199.09.2022 z dnia 27.09.2022 r.
- 2.A.D.** – OPS.430.ŚR.183.09.2022 z dnia 13.09.2022 r.,
OPS.430.ŚR.17.08.2021 z dnia 31.08.2021 r.
- 3.Ż.K.** – OPS.430.ŚR.369.11.2021 z dnia 22.11.2021 r.
- 4.M.J.** – OPS.430.ŚR.153.08.2021 z dnia 18.08.2021 r.
- 5.E.Sz.** – OPS.430.ŚR.416.12.2021 z dnia 10.12.2021 r. ze zm.,
OPS.430.ŚR.160.08.2022 z dnia 30.08.2022 r.
- 6.J.N.** – OPS.430.SZO.21.10.2021 z dnia 12.10.2021 r.
- 7.A.B.** – OPS.430.SZO.20.09.2021 z dnia 20.09.2021 r.
- 8.K.K.** – OPS.430.ŚR.96.06.2022 z dnia 1.06.2022 r.
- 9.K.Sz.** – OPS.430.ŚR.426.12.2021 z dnia 13.12.2021 r.
- 10.A.C.** – OPS.430.ŚR.337.11.2021 z dnia 8.11.2021 r.
- 11.P.N.** – OPS.430.ŚR.354.11.2021 z dnia 15.11.2021 r.,
OPS.430.ŚR.137.08.2022 z dnia 11.08.2022 r.
- 12.K.M.** – OPS.430.ŚR.130.08.2022 z dnia 3.08.2022 r.
- 13.W.I.** – OPS.430.ŚR.391.12.2021 z dnia 2.12.2021 r.
- 14.B.K.-Ż.** – OPS.430.ŚR.359.11.2021 z dnia 16.11.2021 r.
- 15.E.L.** – OPS.430.ŚR.406.12.2021 z dnia 8.12.2021 r.
- 16.M.L.** – OPS.430.ŚR.10.01.2022 z dnia 13.01.2022 r.,
OPS.430.ŚRD.01.01.2022 z dnia 13.01.2022 r.,
OPS.430.ŚR.379.11.2021 z dnia 26.11.2021 r.

- 17.H.S.** – OPS.430.ZP.107.06.2022 z dnia 21.06.2022 r.
- 18.D.B.** – OPS.430.ŚR.388.12.2021 z dnia 2.12.2021 r.,
OPS.430.ŚRD.23.12.2021 z dnia 2.12.2021 r.
- 19.A.K.** – OPS.430.ZP.167.09.2022 z dnia 2.09.2022 r.
- 20.A.C.** – OPS.430.ŚR.87.05.2022 z dnia 24.05.2022 r.,
OPS.430.ŚRD.13.05.2022 z dnia 24.05.2022 r.
- 21.I.K.** – OPS.430.ZP.158.10.2021 z dnia 22.10.2021 r.,
OPS.430.ŚP.44.10.2021 z dnia 22.10.2021 r.
- 22.P.D.** – OPS.430.ŚR.145.08.2021 z dnia 13.08.2021 r. ze zm.
- 23.A.J.** – OPS.430.ŚR.327.11.2021 z dnia 4.11.2021 r.
- 24.S.P.** – OPS.430.ŚR.342.11.2021 z dnia 9.11.2021 r.
- 25.A.S.** – OPS.430.ŚRD.16.07.2022 z dnia 15.07.2022 r.
- 26.E.G.** – OPS.430.ŚP.44.12.2020 z dnia 17.12.2020 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 43 zasiłków rodzinnych oraz 63 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 4,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 8,
 - samotnego wychowywania dziecka – 8,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 10,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 5,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 5,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 5,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 2,
- 3 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 2 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 2 specjalnych zasiłków opiekuńczych,
- 6 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 4 świadczeń rodzicielskich.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Wąsoszu, w skontrolowanych decyzjach poza sprawą nr 5 (E.Sz.) wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków

wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

OPS w Wąsoszu samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie członków rodziny o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

W przypadku ustalania prawa do dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w dokumentacji znajdowało się zaświadczenie pracodawcy lub oświadczenie strony o terminie i okresie, na jaki został udzielony urlop wychowawczy oraz o co najmniej sześciomiesięcznym okresie pozostawania w stosunku pracy bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania oraz dokument potwierdzający tymczasowe zameldowanie ucznia poza miejscem zamieszkania.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

W przypadku ustalania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego w aktach sprawy znajdowały się dokumenty potwierdzające rezygnację z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej osoby zobowiązanej do alimentacji w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Oświadczenia stron oraz członków rodziny składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 5 (E.Sz.) Organ nie zmienił decyzji przyznającej zasiłek rodzinny przyznany zgodnie z art. 5 ust. 3a ustawy o świadczeniach rodzinnych w związku ze

zmianą sytuacji rodzinnej i dochodowej od sierpnia 2022 r. Z akt sprawy wynika, iż od sierpnia 2022 r. zmienia się skład osobowy rodziny, w związku z czym miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie uprawnia do pobierania zasiłku rodzinnego w pełnej kwocie.

Zgodnie z art. 32 ust. 1, 1a i 1b ww. ustawy organ właściwy oraz wojewoda mogą bez zgody strony zmienić lub uchylić ostateczną decyzję administracyjną, na mocy której strona nabyła prawo do świadczeń rodzinnych, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych, członek rodziny nabył prawo do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, osoba nienależnie pobrała świadczenie rodzinne lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń. Zmiana decyzji na korzyść strony nie wymaga jej zgody. Wszczęcie postępowania w sprawie zmiany decyzji ustalającej prawo do świadczeń rodzinnych na korzyść strony, w zakresie zmiany wysokości świadczeń, następuje z urzędu.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani E. Sz. w trakcie rozpatrywania wniosku o przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego na okres zasiłkowy 2021/2022 prawidłowo została naliczona kwota zasiłku rodzinnego na dwoje dzieci H.D i L.D. (wyrównanie wypłacono dnia 28.09.2022 r.) jednak z powodu natłoku obowiązków nie wydałam decyzji zmieniającej wcześniejszą kwotę zasiłku rodzinnego. Dnia 3.10.2022 r. wydana została decyzja zmieniająca kwotę zasiłku rodzinnego”.

(dowód: akta kontroli, str. 65)

2. W sprawie nr 10 (A.C.) przyznano stronie prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej na dziecko M.C., o które strona nie wnioskowała.

Art. 23 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych jednoznacznie określa, iż ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek małżonków, jednego z małżonków, rodziców, jednego z rodziców, opiekuna faktycznego dziecka, opiekuna prawnego dziecka, rodziny zastępczej niezawodowej, osoby uczącej się, pełnoletniej osoby niepełnosprawnej lub innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby niepełnosprawnej, a także osób, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny

i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny. Zatem organ nie może z urzędu przyznać świadczeń bez wniosku strony.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani A.C. w trakcie rozpatrywania wniosku o przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego na okres zasiłkowy 2021/2022 przyznano dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, ponieważ Pani A.C. ma troje uczących się dzieci, natomiast nie zauważyłam, że we wniosku ww. omyłkowo tego nie zaznaczyła. Dnia 5.10.2022 r. Pani A.C. uzupełniła wniosek”.

(dowód: akta kontroli, str. 67)

3. W sprawie nr 18 (D.B.) przyznano prawo do świadczeń rodzinnych w formie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka. Ustalając dochód rodziny Organ nie skompletował wszystkich dokumentów niezbędnych do wyliczenia dochodu. W aktach sprawy brakowało dokumentów potwierdzających okres i formę zatrudnienia wnioskodawczynie z *Green River Sp. z o.o.* oraz członka rodziny – Pana P.R. z firmy *Łukasz Borowczyk*. Ośrodek nie wezwał strony do uzupełnienia wniosków o brakujące dokumenty.

Zgodnie z art. 23 ust. 4d ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenia rodzinne należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

W myśl § 5 pkt 3 lit. g rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych z dnia 27 lipca 2017 r. ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, również odpowiednio dokumenty stwierdzające wysokość dochodu rodziny, w tym odpowiednio: dokument, w tym oświadczenie, określający datę utraty dochodu oraz wysokość i rodzaj utraconego dochodu;

Natomiast § 5 pkt 3 lit. i ww. rozporządzenia stanowi, że ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, również odpowiednio dokumenty stwierdzające wysokość dochodu rodziny, w tym odpowiednio: dokument, w tym oświadczenie, określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny oraz

liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany - w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy.

W myśl art. 24a ust 2 ww. ustawy w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani D.B. nie wezwano ww. do doniesienia dokumentu potwierdzającego okres i formę zatrudnienia ponieważ okres zatrudnienia widoczny jest na wydruku z ZUS (umowa zlecenia od 20.04.2020 r. do 14.07.2020 r. GREEN RIVER SP. Z O.O.) PODOBNIIE JAK W PRZYPADKU Pana P. R. (zatrudnienie od 25.09.2020 r.). Nie miało to wpływu na wypłacone świadczenia”.

(dowód: akta kontroli, str. 69)

2. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejęciem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranymi na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsoszu, w okresie zasiłkowym 2021/2022 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 9 wniosków wraz z dokumentacją, celem

ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację przekazanych 2 spraw:

1. **B.T.**
2. **2.M.O.**

W skontrolowanych sprawach stwierdzono, że na złożonych wnioskach widniała data wpływu wniosku do Ośrodka. We wnioskach wskazywano kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, jak adres, nr ubezpieczenia zagranicznego, nr PESEL, ostatni adres zamieszkania członka rodziny za granicą oraz charakter pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. We wnioskach podawano skład rodziny. W przypadku członka rodziny pozostającego w Polsce dołączano odpowiednie oświadczenia.

W przypadku przebywania osoby uprawnionej lub członka rodziny poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w celu zamieszkania lub podjęcia zatrudnienia, załączano oświadczenie pod odpowiedzialnością karną ze wskazaniem dat pobytu poza granicami Polski. We wnioskach wskazywano okres pobytu członka rodziny poza granicami Polski.

Wszystkie złożone wnioski wraz z dokumentacją przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego terminowo, tj. nie później niż w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Realizacja zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Ustalenie i wypłata zasiłków dla opiekunów realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297). Ustawa daje prawo korzystania ze świadczenia osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 1548 ze zm.) z dniem 1 lipca 2013 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsoszach od dnia wejścia w życie ustawy, tj. 15.05.2014 r. wypłacił 473 świadczenia z tytułu zasiłku dla opiekuna na łączną kwotę 249 092,64 zł.

W okresie tym wydał 27 decyzji administracyjnych przyznających świadczenie. Od treści wydanych decyzji żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W związku z tym, że na dzień kontroli żadna z rodzin nie pobierała zasiłku dla opiekuna, odstąpiono od kontroli OPS w Wąsoszach w tym zakresie.

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1205).

Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie świadczeniowym 2021/2022 do dnia 3.10.2022 r. pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 58 osobom z 37 rodzin.

W okresie tym wypłacono 482 świadczenia na łączną kwotę 219 291,27 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 384 świadczenia,
- w wieku 18 – 24 lat – 98 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 0 świadczeń.

W okresie od dnia 1.10.2021 r. do dnia 3.10.2022 r. Ośrodek wydał 76 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego w tym jedną decyzję odmowną. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 10 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 6 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.M.L. – OPS.440.FA.D.32.08.2021 z dnia 26.08.2021 r.

2.M.S. – OPS.440.FA.D.5.03.2022 z dnia 21.03.2022 r.

3.J.S. – OPS.440.FA.D.67.11.2021 z dnia 19.11.2021 r.

4.E.G. – OPS.440.FA.D.29.08.2021 z dnia 12.08.2021 r.

5.W.I. – OPS.440.FA.D.58.10.2021 z dnia 18.10.2021 r.,
OPS.440.FA.D.56.10.2021 z dnia 13.10.2021 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej, zaświadczenia o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły.

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. Ponadto w decyzjach w sposób prawidłowy wykazano elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. Realizacja działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1205).

W okresie świadczeniowym 2021/2022 Ośrodek prowadził postępowanie w stosunku do 40 dłużników alimentacyjnych z terenu gminy. W 23 przypadkach skierowano do organu właściwego dłużnika wnioski o podjęcie działań, w tym przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. W 6 sprawach przeprowadzono wywiad oraz odebrano oświadczenie majątkowe. W stosunku do 1 dłużnika gminy poinformowano PUP o potrzebie aktywizacji. W okresie objętym kontrolą nie skierowano żadnego wniosku do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego. Wystosowano 31 wniosków o ściganie za przestępstwo z art. 209 kodeksu karnego. W powyższym okresie Ośrodek nie wydał decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Do biura informacji gospodarczej przekazano 81 informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsoszu zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

- Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor
- Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych
- Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej
- ERIF Biuro Informacji Gospodarczej
- Krajowy Rejestr Długów.

(dowód: akta kontroli, str. 56)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec 5 następujących dłużników alimentacyjnych:

1. A.C., 2. D.Ch., 3. M.Z., 4. M.Sz., 5.K.K., 6.T.G.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku

zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy Wąsosz, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego, informację o obowiązku zwrotu należności z tytułu świadczeń wypłaconych osobie uprawnionej oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy Wąsosz, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego. Oświadczenia majątkowe składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej, o czym składający został pouczony.

Po przeprowadzeniu wywiadu i odebraniu oświadczenia majątkowego przekazywano komornikowi sądowemu informacje istotne dla skuteczności egzekucji.

Ponadto ustalono, że Ośrodek przekazywał komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne decyzję przyznającą osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo, jako organ właściwy wierzyciela występował z wnioskami do komornika sądowego o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, dołączając do wniosku ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informację o rozpoczęciu realizacji ww. decyzji i terminie wypłat świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329).

W okresie od 1.01.2017 r. do 3.10.2022 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsoszu wpłynęły 2 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 2 osobom. Ośrodek wydał 2 decyzje administracyjne w sprawie jednorazowego świadczenia. Od treści wydanych decyzji żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o numerze:

1.N.K. – OPS.430.ZŻ.01.07.2020 z dnia 16.07.2020 r.

2.M.P. – OPS.430.ZŻ.47.02.2018 z dnia 22.02.2018 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Złożone były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie, tj.:

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej,
- zaświadczenie lekarskie/zaświadczenie wystawione przez położną potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowania w przedmiocie ustalania prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone były terminowo. Decyzje zawierały datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, w jakim trybie służy od niej odwołanie. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenia przyznano i wypłacono w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo.

Decyzje administracyjne wydawano w terminie, a sposób ich doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 2 (M.P.) decyzja administracyjna przyznająca prawo do jednorazowego świadczenia w kwocie 4 000,00 zł została podpisana przez ██████████, która nie posiadała wymaganego na podstawie art. 10 ust. 13 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” pisemnego upoważnienia do wydawania decyzji w ww. sprawach. Stosownie do art. 107 § 1 k.p.a. decyzja powinna zawierać m.in. podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji. Podpis osoby upoważnionej do wydania decyzji jest przesłanką istnienia decyzji, a co za tym idzie, stwierdzenie jego braku powoduje konieczność wyeliminowania aktu nim dotkniętego. Zgodnie z ogólnymi wymogami ustanowionymi w art. 107 § 1 K.p.a. podpis ten musi pochodzić od osoby, która albo sama osobiście pełni funkcję organu, albo jest zatrudniona w organie i została upoważniona na podstawie art. 268a K.p.a. do wydawania decyzji. Stosownie bowiem do ostatniego z wymienionych przepisów organ administracji publicznej może upoważniać, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, pracowników obsługujących ten organ do załatwiania spraw w jego imieniu w ustalonym zakresie, a w szczególności do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień, zaświadczeń, a także do poświadczania za zgodność odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę na potrzeby prowadzonych postępowań z oryginałem. Upoważnienie musi być udzielone na piśmie i wskazywać rodzaj spraw, w których pracownicy będą mogli wydawać decyzje z upoważnienia organu. Upoważniony pracownik, pełni w granicach określonych w upoważnieniu funkcję tego organu.

W związku z powyższym należy skierować decyzję nr OPS.430.ZŻ.47.02.2018 z dnia 22.02.2018 r. do SKO w celu ewentualnego stwierdzenia jej nieważności.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Ww. sprawie decyzja rzeczywiście została podpisana omyłkowo przez pracownika, który nie miał upoważnienia do podpisywania decyzji. Dnia 3.10.2022 r. wydano stosowne upoważnienie”.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- błędna wysokość przyznanych świadczeń rodzinnych,
- przyznanie świadczeń bez wniosku strony,
- wydanie decyzji bez kompletu dokumentów w przypadku utraty i uzyskania dochodu,
- podpisanie decyzji dotyczącej jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przez pracownika nieposiadającego odpowiedniego upoważnienia.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. W przypadku zmiany sytuacji dochodowej rodziny mającej wpływ na wysokość przyznanych świadczeń, zmieniać decyzję przyznającą świadczenia.
Podstawa prawna: art. 32 ust. 1, 1a i 1b ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Prawo do świadczeń rodzinnych przyznawać wyłącznie na wniosek strony.
Podstawa prawna: art. 23 ust 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
3. W przypadku utraty lub uzyskania dochodu wzywać o dokumenty, w tym oświadczenia, potwierdzające okres i formę zatrudnienia.
Podstawa prawna: art. 23 ust. 4d, art. 24a ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.) oraz § 5 pkt 3 lit. g i lit. i rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466).
Termin wykonania: na bieżąco.

4. Decyzje administracyjne przyznające prawo do jednorazowego świadczenia w kwocie 4 000,00 zł powinny być podpisywane wyłącznie przez pracownika posiadającego aktualne, pisemne upoważnienie do wydawania decyzji w sprawie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W związku z powyższym w sprawie nr 2 (M.P.) należy skierować decyzję nr OPS.430.ZŻ.47.02.2018 z dnia 22.02.2018 r. do SKO w celu ewentualnego stwierdzenia jej nieważności z powodu rażącego naruszenia prawa. O decyzji wydanej przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze należy niezwłocznie poinformować tut. Organ, celem sformułowania ewentualnych zaleceń.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 ze zm.).

Termin wykonania: Niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2020, poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Burmistrz Wąsosza, trzeci włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY ODLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:
1. Burmistrz Wąsosza
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt